

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (HE 70/2021 vp).

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt puolustusvoimilta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista (HE 70/2021 vp). Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön muutettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi puhtaiden ja energiatehokkaiden moottoriajoneuvojen edistämisestä.

Puolustusvoimat on antanut lausuntonsa lakiluonnoksesta alkuvuodesta 2021. Lausuntokierroksen perusteella lakiesitykseen on tehty täsmennyksiä hankintayksiköiden velvoitteisiin, asevoimia koskevaan poikkeukseen, EU:n kynnysarvoihin, puitesopimusten siirtymäaikaan sekä jälki-ilmoituksen tekemiseen.

Lain soveltuvuus Puolustusvoimien ajoneuvohankintoihin

Puhtaita ja energiatehokkaita ajoneuvoja koskevan direktiivin soveltamisala soveltuu huonosti puolustusvoimien tekemiin ajoneuvohankintoihin. Pääosa hankittavasta ajoneuvokalustosta on raskasta ajoneuvokalustoa, joka on pääosin monipyörävetoista (4x4, 6x6, 8x8). Tämän tyyppisiä ajoneuvoja ei ole ainakaan vielä saatavilla markkinoilta direktiivin määrittäminä puhtaina ja energiatehokkaina versioina.

Lisäksi kevyen ajoneuvokaluston (henkilöautot ja pakettiautot) osalta on otettava huomioon, että kyseiset puolustusvoimille hankittavat ajoneuvot sijoitetaan poikkeusolojen joukoille, joiden toiminnassa on otettava huomioon se, että niiden polttoaineen ja käyttövoiman saanti on varmistettava kaikissa olosuhteissa.

Puolustusvoimilla on käytössään pelkästään käyttöajoneuvoina tuhansia ajoneuvoa. Tässä lukumäärässä eivät ole mukana muun muassa panssariajoneuvot, panssarivaunut eivätkä erikoisajoneuvot. Puolustusvoimat hankkii vuosittain satoja erilaisia ajoneuvoja. Direktiivin mukaisia erikoisajoneuvoja (operatiivisia ajoneuvoja) Puolustusvoimilla on myös tuhansia kappaleita. Kyseessä ovat sotavarusteajoneuvot, joiden osalta puhtaista ajoneuvoista annettua minimivaatimusta on mahdotonta soveltaa.

Puolustusvoimien lausunto

Lain soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu ajoneuvot, jotka on suunniteltu ja rakennettu tai mukautettu ainoastaan asevoimien käyttöön. Puolustusvoimat on tyytyväinen lausuntokierroksen perusteella lakiesitykseen tehtyihin täsmennyksiin ja puoltaa hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista.